

Sedamnaesta lekcija • Lesson Seventeen

GRAMATIKA

1. prva strofa: **snivaju, plivaju**
druga strofa: **skrivaju, mre, motri, bivaju, crneći se** [verbal adverb]
treća strofa: **je, slute se, utonu**
četvrta strofa: **šapće, je**
2. prva strofa: **oblaci snivaju, sjene plivaju**
druga strofa: **magle skrivaju, sunce mre i motri, vrbe** (koje se crne) **bivaju**
treća strofa: **sve je, ceste se slute** dok ne **utonu**
četvrta strofa: **jablan šapće i je samac**
3. prva strofa: **(nad) tamnim gorskim stranama**
(plivaju) rijekom, žutom rijekom
(među) golim granama
druga strofa: **(crneći se) crnim vranama**
četvrta strofa: **(šapće) lisjem suhijem, mrakom gluhijem**
4. prva strofa: **Olovne i teške snove (snivaju)**

PITANJA

1. Oblaci se nalaze nad tamnim gorskim stranama i žutom rijekom.
2. Sjene su od oblaka.
3. Mage skrivaju toranj i kućice.
4. Rane se nalaze na mjestima gdje se sunce vidi kroz oblake crvenom bojom.
5. Vrbe se crne crnim vranama koje su se smjestile na golim granama.
6. U prve dvije strofe ljudi se nalaze u kućicama i tornju.
7. Ceste koje se tek slute idu u slijepu daljinu.
8. Jablan je gordi i ima suho lišće kojim šapće.
9. Mrak je gluh oko jablana jer gordi je jablan sasvim sam.
10. Ima mnogo mogućih odgovora na to pitanje. Moglo bi se, na primjer, reći da je Matošu stalo najviše do šaputanja* lišća u ovoj pjesmi jer mu je jablan kao pjesnik a šaputanje mu je kao pjesma. Budući da znamo da je Matoš pjesnik, možemo zaključiti da su mu pjesme najvažnije, i u ovoj pjesmi i u životu. Slažete li se?

* šaputanje “whispering”

PITANJA

1. Protagonist òve pjesme ìma vrùće ćelo kao da je bolestan.
2. Vjerojatno zàto što će umrijeti baš noćas od ljepòte.
3. Protagonistu je sigurno krìvo što òsjeća da će umrijeti, ali možda mu je ipak drago što se òsjeća da će umrijeti od ljepòte.
4. Ìzgleda da je protagonist sam u noći, i da ne pjeva nikome. Međutim, u zadnja dva stiha druge strofe protagonist kaže: plaćimo i umrimo. Dakle, on i jest sam i nije sam.
5. Najviše mu je stalo do noći, ljepòte i dubìne.
6. Nema ljùbavi u òvoj pjesmi, samo ljepòte.
7. U Ujevićevoj pjesmi duša se nalazi u dubini, dok u Šimićevoj pjesmi nàrod òdlazi u nebo, u visìnu*.
*visìna “height”
8. Ujević piše o smrti kao da je smrt ljepòta. Za ràzliku od njega, Šimić piše o smrti kao mjesto na kòje se ìde poslije živòta, i Duràković piše o smrti kao o prevari*.
*prevara “deception”
9. Ujević piše o živòtu kao da je noćni san, dok Duràković piše o živòtu kao da je opasna ìgra. Šimić ne piše o živòtu uopće u pjesmi “Zemlja”, a Šantić piše o živòtu s uzdahom tuge.
10. Matoševa i Šantićeva pjesme se dešàvaju za vrijeme zàlaska sunca na kraju dana, dok Ujevićeva pjesma se dešàva noću.

MATOŠ I UJEVIĆ

 Translate into English.

Antun Gustav Matoš was born in 1873 in Tovarnik, a small town near Šid in Srijem. At 19 he fled to Serbia so as not to serve in the Austro-Hungarian army. He spent the next three years in Belgrade playing the cello, training pupils and students, and working as a journalist and writer. He left Belgrade, however, having offended other writers with his merciless criticism, and moved to Paris where he lived for five years. Wherever he was he wrote essays, poems and tales, and published them in various periodicals in both Croatia and Bosnia. He missed Zagreb, but since the Austro-Hungarian government still considered him a fugitive, he was not able to return right away. Thus after leaving Paris he spent an additional four years in Belgrade. He finally returned to Zagreb in 1908, where he lived until his death in 1914. A.G. Matoš won fame for his essays and poems, and especially his sonnets. Soon after his return to Zagreb he became the leading

cultural figure. He is considered the first modern Croatian poet. In the years preceding his death a group of Zagreb poets and writers gathered around him, among whom was Tin Ujević.

Augustin Ujević (1891-1955), known by his nickname Tin, was a native of Dalmatinska Zagora. He made the acquaintance of Matoš while he was a student in Zagreb. At first they were close friends, but then they came into fierce conflict and parted as rivals. Ujević never completely got over his rivalry with Matoš even though he outlived him by more than 40 years. Ujević was also known for changing residence frequently. He went to Paris in 1913 and stayed there until the end of World War I, working as a translator and a writer. While there, he lived a bohemian life and barely managed to make ends meet: he returned to Zagreb in 1919. After that he moved to Belgrade which he used as a base for his travels until 1930, when he moved to Sarajevo. He returned to Zagreb only on the eve of World War II. During the NDH period he took on work as a translator of newspaper articles and, correspondingly, was paid by the fascist government. After the war, the communists punished him for collaboration with the occupying forces, and prohibited him from publishing any of his own poems or other writings for a period of five years. During this time, therefore, he devoted himself to translation, primarily from the French and English. Even today his translations of Whitman, Poe, Conrad, Proust and Sartre are read. Even after he had fallen ill with throat cancer, he continued to translate Proust from his hospital bed up to his last days. During his lifetime he published five volumes of poetry. Pupils and students in Croatia still learn his poems by heart.

VJEŽBE

B1

Naučite ove dvije pjesme napamet.

B2

Prepričajte vježbe 7A1, 7A2, 7A3, 7A4, 8A3, 8A4 u parovima.

7A1

Ovo je razgovor o doručku i o tome što se jede za doručak. Prva osoba kaže drugoj osobi da će joj spremiti doručak. Druga osoba kaže prvom da obično jede pahuljice, a pita prvu osobu što obično doručkuje. Prva osoba kaže da često doručkuje crni kruh sa svježim sirom, zelenu papriku, a ponekad i kobasicu. Dok prva osoba kaže da rado pije čaj bez ičega, druga osoba kaže da joj se sviđa kava s toplim mlijekom. Drugoj osobi se čini da se čaj bez šećera ili mlijeka ili limuna ne može piti, dok se prva osoba ne slaže s time.

7A2

Dvoje ljudi razgovaraju o tome čime se ide na posao. Po razgovoru se zaključuje da se može ići ili tramvajem, ili kolima, ili biciklom, ili motociklom, ili , kad je lijepo vrijeme, pješice.

7A3

Radi se u ovom razgovoru o troje prijatelja koji se spremaju ići van. Prvi prijatelj traži jabuku od drugog prijatelja, onda kaže neka taj drugi prijatelj odnese knjigu trećem prijatelju, zapravo prijateljici, Ines. Drugi se prijatelj na to ljuti i odgovara da neće odnijeti Ines knjigu, nego neka joj on sam odnese knjigu. Na to se prvi prijatelj slaže da će Ines sam odnijeti knjigu i zatim poziva drugog prijatelja, u svoje ime i u ime Ines, neka pođe skupa s njima u kino da bi gledali neki duhovit film. Kaže mu neka uzme svoj kaptur pa da pođu.

7A4

Studenti razgovaraju o tome uči li se bolje ujutro, popodne, navečer ili noću, gdje se najbolje uči, čime se piše dok se uči, i kada se glazba najbolje sluša.

8A3

Ovo je razgovor o raznim načinima javljanja drugim ljudima. Većina ljudi sada se javlja svojima preko interneta, ali još uvijek ima tu i tamo netko tko se radije javlja običnim pismom. Nešto ih više ima koji se javljaju svojima telefonom.

8A4

Vježba koristi prijedloge kao što su: na, blizu, između, iza, do, s, pored, kod, iznad, ispod, nasuprot, pred; i one padeže (genitiv, dativ/lokativ i instrumental) koji odgovaraju tim prijedlozima.

B3

Prevédite na C, pa onda napravite jednu rečenicu od ove dvije, koristeći se veznikom *koji*.

1. Baltazar je profesor. Izumio je leti-kapu.
Baltazar je profesor, koji je izumio leti-kapu.
2. Baltazar-grad je grad. U tom gradu se riješi svako pitanje.
U tom gradu je svako pitanje riješeno.
Baltazar-grad je grad u kojemu je svako pitanje riješeno.
Baltazar-grad je grad u kojemu se svako pitanje riješi.
3. Čovjek je imao psa. Pas kojeg je imao bio je pametan.
Čovjek je imao psa koji je bio pametan.
4. Ujević je pjesnik. On je pjesnik kojega čitamo.
Ujević je pjesnik kojega čitamo.
5. Oni su moji prijatelji. Jučer sam pomogao svojim prijateljima.
Oni su moji prijatelji, kojima sam jučer pomogao.

Prevédite na C, koristeći se veznikom *koji*.

6. Je li to žena kojoj si jučer govorio?
7. Iz kojih gradova putuješ?
8. Odgovarali su pismima koja su pisali jedni drugima.
9. Izašla je iz sobe u kojoj je stajala.
10. Muž je ostavio ženu koju je volio.

B4

Odgovòrite na òva pítanja kòrišteći se veznikom *da bi*.

1. Pingvinu Charlieu treba lèti-kapu da bi lètio.
or:
Pingvin Charlie treba lèti-kapu da bi lètio
2. Da bi nèstala u povijest, lažljiva ljepòtica treba zàlupiti vràtima.
3. Da bi òtišli u nebo, nàrodima treba vjera.
or:
Da bi òtišli u nebo, nàrodi trebaju vjeru.
4. Treba gordom jablanu suho lišće da bi šàptao o živòtu.
or:
Treba gordj jablan suho lišće da bi šàptao o živòtu.
5. Pjesniku treba ljepòta da bi ùmirao u noći.
or:
Pjesnik treba ljepòtu da bi ùmirao u noći.
6. Da bismo bìli spremni za ìspit krajem sèmestra, moramo naučiti sve padeže, sva glagolska vremèna, i mnogo riječi.
7. Da nè bih zabòravio C, ili trebam ìći u Hrvatsku ili trebam ùčiti preko ljeta.

DOMAĆA ZADAĆA

C1

Those students working on their own should either skip this assignment, or find someone to read it for them.

C2

Prevèdite svaku prvu rečenicu na engleski, a òstale rečènice na C.

1. a. Run as if you were flying!
b. Trebaju ùčiti kao da im je to ìspit živòta.
c. Žìvi kao da ćeš sutra ùmrijeti, a ùči kao da ćeš žìvjeti zàuvijek - Mahatma Gandhi.
2. a. The two of them have been rivals for years.
b. Njih troje su òdlični pjesnici.
c. Njih desetòrica su bìla prijatelji.
Njih deset su bìle prijateljice.
Njih desetero su bìli prijatelji.

3. a. Before returning to Zagreb, both Matoš and Ujević lived in a large number of cities.
 b. Poslije toga što je zalupila vràtima, lažljiva ljepotica je nètala u povijest.
 c. Prije nego što je pao prohladni mrak, jecalo je zvono.
4. a. Since the fog hid the houses and tower, the road could not be clearly seen.
 b. Budući da je iz malog mjesta, nije voljela živjeti u gradu.
 c. Pjesnikovo čelo se žari, budući da će noćas umrijeti od ljepote.
5. a. Whenever we travel by train we always read the newspaper.
 b. Gdje god živite, vi ste s nama.
 c. Kome god pišeš, pozdravi ga.
6. a. He didn't care about anything.
 b. Stalo joj je do njega.
 c. Stalo nam je do njima.
7. a. No matter how much he studied, he never succeeded in learning French.
 b. Možeš imati što god želiš.
 c. Pozovi me kad god me trebaš.
or:
 Pozovi me kad god ti trebam.